

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno diplomanta: Kristýna Del Maschio

Téma a rozsah práce: Přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o lidských právech (67 s., 79 s. s přílohami)

Datum odevzdání práce: duben 2015

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Autorka se snaží poskytnout čtenáři komplexní pohled na problematiku přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. V předkládané práci se věnuje problematice přistoupení Evropské unie (EU) k Evropské úmluvě o lidských právech (EÚLP) nejprve v širším slova smyslu a vymezuje současný stav ochrany lidských práv v Evropě. Zároveň se zaměřuje na aktuální vývoj v souvislosti s posudkem Soudního dvora Evropské unie (SDEU) 2/13 a snaží nalézt východiska pro další směřování otázky přistoupení. Autorka si klade otázky několik základních otázek - (i) „S jakými nedostatky se současná ochrana lidských práv v Evropě potýká?“ (ii) „Jaké změny plánované přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod zejména s ohledem na tyto nedostatky přinese?“ (iii) „Je možné tyto změny vnímat pozitivně?“ Cílem její práce, jak sama uvádí v úvodu své práce, není odpovědět na položené otázky vyčerpávajícím způsobem, neboť problémů, které se s plánovaným přistoupením pojí, ať už právního, technického či institucionálního rázu, je velké množství. Autorka se proto snaží postihnout nejpálčivější nedostatky, které existují v souvislosti se skutečností, že Evropská unie dosud není smluvní stranou Úmluvy, a které mohou mít vliv na postavení jednotlivce domáhajícího se ochrany svých práv. Ochrana lidských práv totiž směřuje právě vůči jednotlivci. Sama se pak ptá, zda přistoupením EU k EÚLP dojde ke zlepšení postavení jednotlivce domáhajícího se svých práv?“ S ohledem na recentní vývoj, zejména na posudek SDEU je práce velmi aktuální, chování některých orgánů Unie však svědčí spíše o tom, že občan EU stojí až na posledním místě jejího zájmu.

Předložená diplomová práce se kromě úvodu a závěru se práce skládá ze tří částí, které se dále člení na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. Každá z těchto částí je zároveň ukončena dílčím závěrem, shrnujícím nejdůležitější poznatky, sloužícím jako základ pro zodpovězení výše položených otázek a poskytujícím ucelenější pohled na projednávanou problematiku. První část práce se zabývá situací před přistoupením Evropské unie k Evropské úmluvě. Jsou zde

představeny systémy ochrany lidských práv na úrovni Rady Evropy i Evropské unie a také vymezen vzájemný vztah mezi těmito systémy. Pozornost je věnována historii otázky přistoupení a definování znaků charakterizujících autonomii unijního práva. V dílčím závěru této části práce diplomantka pojednává o nedostacích, se kterými se současný systém ochrany lidských práv v Evropě potýká. Druhá část práce je věnována analýze právních nástrojů, jež přistoupení Evropské unie umožnily. Tato část práce se soustředí zejména na rozbor ustanovení Dohody o přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přestože si je autorka vědoma, že znění dohody není s ohledem na posudek Soudního dvora 2/13 aktuální, a bude s největší pravděpodobností změněno, právě důkladný rozbor jednotlivých ustanovení umožní čtenáři celistvě porozumět problematice přistoupení a zároveň poskytne odrazový můstek pro navazující část práce. Poslední část se věnuje aktuálnímu posudku Soudního dvora EU. Nejprve v ní představuje jednotlivé argumenty Soudního dvora hovořící o neslučitelnosti přístupové dohody s primárním právem EU. Následující kapitola je polemickým pohledem na jednotlivé argumenty Soudu. Práce je zakončena přehledným závěrem, ve kterém autorka syntetizuje své poznatky.

2. Náročnost tématu:

Zpracování práce vyžadovalo důkladnou analýzu evropské a mezinárodněprávní úpravy, včetně relevantní judikatury Soudního dvora EU. Autorka prokázala, že se seznámila i s relevantními primárními i sekundárními informačními zdroji. Téma práce je proto možno považovat za náročnější, předkladatelka práce se kromě evropské úpravy musela seznámit s relevantní regionální mezinárodní smluvní úpravou v oblasti lidských práv a posuzovat je se znalostí základních pojmů evropského a mezinárodního práva, což není právě jednoduché. Traktovanou materii se jí podařilo analyzovat a syntetizovat ve srozumitelných závěrech.

3. Hodnocení práce:

Předložená práce je systematicky členěna, autorka se drží zvolené struktury, jazyková styl a formální úroveň jsou na velmi dobré úrovni, která zcela odpovídá (nebo spíše výrazně překračuje) požadavkům kladeným na obdobný typ prací. Při zpracování vycházela diplomantka z poměrně značného množství primárních a sekundárních zdrojů, které standardně cituje. Práci lze považovat za velmi dobře zpracovanou, na stylu zpracování je patrné zaujetí, s nímž byla diplomová práce napsána. Práci nechybí ani představení vědeckých metod zpracování.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Jak je uvedeno již výše, práce je po formální i obsahové stránce zpracována velmi solidně. Žádné zvláštní připomínky k ní nelze mít, s ohledem na doporučený rozsah diplomových prací postihuje to, co mohlo být rozumně od diplomatky očekáváno.

K obhajobě bych rád požádal zodpovězení otázky, zda politizace při volbě soudců Evropského soudu pro lidská práva, tak jak jsme toho mohli být svědky při posledních volbách soudců, nemůže být nakonec důvodem, pro který se EU pokusí raději rezignovat na přistoupení k EÚLP. Druhou otázkou je, jaké jsou největší obavy na z přistoupení, a to na obou stranách, tj. jak v RE, tak v EU.

5. Doporučení:

Závěrem bych rád uvedl, že celkově práci hodnotím velmi kladně, doporučuji ji proto k ústní obhajobě.

V Praze dne 22. května 2015

Vladimír Balaš